

Thu Bồn – Tập 3

Thu Bồn (Hà Đức Trọng)

Nhà thơ Thu Bồn (tên khai sinh là Hà Đức Trọng) sinh năm 1935 tại Điện Thắng, Điện Bàn, Quảng Nam. Năm 1965, trường ca Bài ca chim Chơ Rao từ miền Nam gửi ra được in toàn bộ trên báo Văn nghệ, giới thiệu Thu Bồn với độc giả miền Bắc. Trường ca được đón nhận như một thành tựu thơ ca của miền Nam.

Đây là trang danh sách liệt kê tuyển tập các tác phẩm, tập thơ và những bài thơ hay nhất của nhà thơ Thu Bồn (Hà Đức Trọng). Sáng tác nhiều thể loại, như thơ, truyện ngắn, nhưng trường ca vẫn là sở trường. Nổi tiếng với trường ca “Bài ca chim Chơ Rao” và “Tạm biệt Huế”.

Ông mất ngày 17 tháng 6 năm 2003, thọ 67 tuổi.

Thơ Thu Bồn – Tập 3

Trong tập này có tất cả 20 bài thơ của thi sĩ Thu Bồn sau:

Tập Oran 76 Ngọn (1979)

- 1- Oran 76 Ngọn
- 2- Chiến Khu
- 3- Ổ Kalahông
- 4- Những Người Bị Đuổi
- 5- Chiến Khu Bị Bao Vây
- 6- Những Người Không Có Địa Chỉ
- 7- Những Chiếc Thoi Vàng
- 8- Giấc Mơ Angkor
- 9- Đây Là Biên Giới
- 10- Tiếng Náo Bạt
- 11- Các Ngài Đại Sứ
- 12- Xêrica
- 13- Đòn Xe Bò Từ Cátđamôn Trở Về
- 14- Chúng Tôi Là Ai Đây
- 15- Riêm kê
- 16- Nói Về Đất
- 17- Ở Đây Chốt Kamêlai
- 18- Ổ Quý
- 19- Đêm Biển Hồ
- 20- Vĩ Thanh Buồn

Tập Oran 76 Ngọn (1979)

Oran 76 Ngọn (Thu Bồn)

Cây mọc lên theo ý những cánh rừng
 Đâu phải cơn gió ngông qua bờ bãi
 Anh yêu em là để tìm anh lại
 Trong lòng em anh tìm mãi vậy thôi
 Thế là em thông minh đã hiểu rồi
 Lời yêu mến cũng là lời tự thú
 Những câu thơ không viết được bằng văn
 Không trau chuốt như tóc em vừa chải đứng chờ anh
 Anh viết những câu thơ như rừng sau bão
 Như măng mọc sau mưa
 Kiến tha mỗi trời lụi
 Chim con tập bay rời miệng tổ đôi cánh búa bầu trời
 Như tóc em rối tung trong gió bay đến đời anh một buổi
 Sáng chẳng bình yên
 Em chưa kịp nói lời về tình yêu
 Vì mắt em nhanh hơn lời nói
 Tim em đập mạnh hơn tiếng nổ đạn bom
 Có bờ vai nào gầy hơn đôi vai em nữa
 Hỡi chiếc đòn gánh tre kịt những gánh nước nặng đây
 Có chiếc nan nào của những chiếc lồng
 Cứng hơn những chiếc xương trong lồng ngực của em
 Canh giữ một con chim có đôi cánh đập bằng máu đỏ
 Ngàn sao nhấp nháy chẳng rỉ hoen
 Làm mặt đất qua đêm trẻ lại
 Mắt em hai điểm sáng tình yêu
 Soi nhìn đêm ô cửa
 Tiếng còi khuya

Gió lùa mang tất cả mùi hương vào hơi thở con tàu

Hạnh phúc!

Tình yêu!

Ngọn rau nhỏ nuôi xanh bao dòng chữ

Ngồi bút anh bỗng hoá chiếc lưỡi cày

Dưới trời hè nắng nung như lửa

Anh viết bản trường ca này để tặng em đây!

Năm mảnh đạn xuyên qua ngực anh

Người chiến sĩ Campuchia

Bạn ơi có biết

Anh ở đâu

Vợ, con nơi nào

Dù thân chết có làm khuôn mặt anh đau đớn

Nhưng nét trẻ tươi còn đọng lại vành môi

Trong đôi mắt sâu mơ mộng

Hai cánh tay dài anh đang rộng

Như đôi cánh sắp bay

Da anh nâu dịu mát luống cày

Như thốt nốt chín cây

Như ngọn núi tím bầm Oran 76 ngọn

Như Pâylin mặt trời sắp lặn

Ném sức tràn lên dãy núi kim cương

Hai con bò một cỗ xe chậm chạp trên đường

Batđomboong những cánh đồng nứt nẻ

Những cánh đồng cây lúa không còn đẻ

Những cánh đồng đây rắn cạp nia

Những cánh đồng ốc đảo Campuchia

Con trâu trắng răng cười với đất

Những con ong khô mặt

Mang tiếng ru khàn khàn về đâu

Bên kia đất Thái Lan căn cứ Hồ ba đầu

Những linh hồn Khome
Những Xerika
Những thần voi trắng
Những tên buôn thuốc phiện
Dao găm như chớp xoẹt giữa rừng đen
Những tên lái buôn phun lửa thử vàng
Chiếc túi da phòng lên xẹp xuống
Phì phò lửa tím lửa xanh
Chợ Xixôphon, váy em bảy sắc
Rượu thốt nốt chua
Cá nòng khói bếp
Nhạc ngựa như điên dẫm nát mặt đường
Anh chết rồi anh có biết đâu
Tôi tìm anh trong tờ lý lịch thăm sâu
Campuchia viết tên anh bằng chữ đỏ
Đầu rắn Naja như trăm đầu gió
Vươn cao lên dài độc lập
Bên kia cầu Mônivông
Con đường rộng như lòng thành phố
Trăm ngọn nến thấp sáng ngời đèn cô
Soi tỏ mặt những tượng thần lặng im
Tượng trầm tư sau đôi mắt lim dim
Linh hồn đá biết gì người còn sống
Người còn sống biết người còn hy vọng
Nên khắc vào lòng đá những suy tư
Làn môi kia nửa khóc nửa cười
Thời mộng muội tường vùi sâu dưới mộ
Bayon gác khu rừng trung cổ
Để những cỏ gai kia đùng mọc lẫn đến hồn ta
Qua Udôn rồi em sẽ gặp hoa
Loài dã thú theo hổ găm lên Poipết

Con muỗi rừng Cammélai đốt vào voi, voi chết đốt vào người, người điên

Sẽ theo nhau về quá khứ

Tôi đi tìm anh trên từng phiên lá

Tôi hỏi từng chiếc gân của lá

Từng sắc đỏ của hoa

Campuchia những mẫu tự chưa nhoà

Trên vách Angkor

Trên biển Hồ ngợp nắng

Trên môi cô gái có đôi mắt buồn xa vắng

Prêchvihia những ngọn núi cao

Tôi hỏi Lếch, hỏi Kôkông

Hỏi biển xanh từ biên giới Thái

Tôi hỏi đi hỏi lại

Vì sao có năm ngọn tháp vàng

Hỏi những cổ vật ngổn ngang

Nằm mỗi thứ mỗi nơi trong khu rừng di chỉ

Hỏi những tượng thần như mặt khỉ

Hỏi vỏ cây lim già như lưng mẹ nhăn nheo

Hỏi những cây thốt nốt nghèo

Chết hết nước lòng mình cho nỗi khát

Campuchia ơi! cho tôi hỏi

Chiến Khu (Thu Bồn)

Tín hiệu vang lên rồi tắt ngấm

Mekong đâu? Mekong đâu?

Bgười điện tín viên đặt ống nghe thất vọng

Anh chỉ còn nghe tín hiệu của rừng già

Dòng sông mẹ đi qua châu thổ

Bhững bãi bờ trần trở phù sa

Campuchia đâu? Campuchia đâu?

Anh chỉ còn nghe tiếng súng vọng về
 Từ phía rừng sâu
 Tiếng búa đập sọ người
 Tiếng cuốc bổ vào sau gáy
 Những cánh rừng bốc cháy
 Trút lá vàng về với đất đen
 Trận đụng độ giữa rừng tà beng
 Campuchia còn sống
 Chiếc máy giữa rừng sâu tắt ngấm
 Chiến khu bị bao vây
 Anh chết mà bè bạn chẳng ai hay
 Anh bị chôn xuống đất từng ngày không ai biết
 Vòng dây trong cổ anh chúng siết
 Răng cắn chặt vào sự sống
 Môi chưa bật thành lời
 Mắt anh lồi ra và thái dương máu chảy
 Trong vũng máu có ngôi sao nhấp nháy
 Chiến khu niềm hy vọng con người
 Niềm hy vọng của máu tươi
 Được chảy vào tim chứ không tràn ra đất
 Nhân loại ơi! đây là sự thật
 Mẹ Campuchia chiếc xe bò lộc cộc
 Đưa đất đai này phiêu bạt về đâu
 Biển Hồ cạn mà nếp nhăn trên trán mẹ thì sâu
 Campuchia đâu rồi? tôi hỏi.

Xôrila

XôRiLa tên một người con gái
 Em có nước da nâu của đất
 Em có lưng của con ong đi lấy mật

Rừng nuôi bao nhiêu ngọn lửa
 Trong thân cây lá beng già
 Ngực em nuôi bao nhiêu bài ca
 Mà hát mãi cho ruộng đồng xanh biếc
 Angkor đầy nghìn năm Xiêmriệp
 Những thân cây lim già nằm đổ ngổn ngang
 Những cây lim có một thuở ngang tàng
 Xem loài đá dưới chân là hèn mọn
 Như Angkor đã chọn
 Chứng tích lòng kiên nhẫn thời gian
 Những tảng đá đến đây sao bỗng hoá mơ màng
 Sao lặng lẽ hơn những loài đá khác
 Những cung điện có gió vào là hát
 Còn XôRiLa sao lại khóc hỡi em?
 Bình minh đã bắn những mũi tên
 Đẩy bóng tối lùi sâu vào dĩ vãng
 Ngọn lúa trên ruộng đồng tươi sáng
 Đã rung trên tay người thợ gặt thiết tha
 XôRiLa đáng lẽ đây là bài ca
 Sao lại khóc hỡi em, sao lại khóc?
 Trên đầu em vẫn là mái tóc
 Của một thời con gái đang bay
 Sao lại khóc hỡi em
 XôRiLa sao lại khóc?
 – Em không khóc đâu anh!
 Em nào có khóc
 Đó là vị mặn của đời gởi tặng em thôi
 Còn như em khóc đã khóc rồi
 Nước mắt rửa Angkor không còn hoen vết máu
 Nước mắt thấm xuống đất này

Thành tài nguyên châu báu
 Anh đến Pâylin xem ngọc sáng thế nào
 Người đi tìm kim cương nhằm mặt đất xói đào
 Thân mỗi mọt đã nằm luôn với ngọc
 Bông hoa tím những oan hồn mới mọc
 Khắp đất này xương trắng cỏ hoang
 Nếu Bayon còn biết để tang
 Trên đỉnh tháp Angkor thêm một vòng tang đá

Ồ Kalahông (Thu Bồn)

Nơi đây các em thường đến tìm màu hoa
 Trong mắt nhau
 Những trận gió từ Mekong thổi đến rập bờ lau
 Đâu là bờ bãi của em?
 Anh ngợp mắt trước triền sông bốn mặt
 Lòng ta ngày ấy cũng mông lung
 Cũng rộng rãi như triền sông chiều nước rút
 Dấu chân chim-những ngôi sao đất mọc lên chi chút
 Hương vị nồng nàn của cá của cơm
 Của khói bếp lâm râm
 Mẹ đi vùi lửa
 Cho ngày mai nhen bếp trước hừng đông
 Mặt trời đỏ bánh xe tràn trên đất
 Năng ngập ngừng lưu luyến những triền sông
 Mây lú rú kéo ngực trời sà vào đất
 Lờ ngập ngừng Ồkalahông
 Ồkalahông loài hoa đu đủ
 Một loài hoa đu đủ
 Không phải ở vườn đâu
 Nhưng mọc giữa rừng sâu

Anh vạch lối cỏ gai đi tìm hoa đu đủ
 Gai náu rách áo quần
 Đá cửa nát bàn chân
 Hỏi loài chim chim quay mặt đáp:
 – Chúng tôi không nghe có loài hoa này
 Mọc giữa rừng dâu
 Gặp loài chồn
 Loài chồn cười khích khích
 Chỉ cho ích hoa chămpa bên suối trắng tinh
 Bị lừa hoa anh đến bực mình
 Hỏi con quạ khoang
 Quạ cười khà không nói
 Từ Puốcxát đến Uđôn anh gặp toàn răng sói...
 Thôi ta về hỏi lại lòng ta
 Ta hỏi em về hoa đu đủ
 – Anh ngu quá
 Bỏ thời gian phí lời cùng bày thú
 Hỏi hoa anh hãy hỏi em
 Cây đu đủ mọc trong vườn anh đó
 Còn hoa đây hãy ngó miệng em cười
 Ồ kalahông
 Ồ kalahông
 Đoạcnông pờâyxa
 Ồ kalahông
 Bài ca hoa đu đủ
 Không có hương đâu
 Anh đừng thơm nữa
 Hoa đắng vô cùng nhưng trái ngọt anh ơi
 Bài ca về loài hoa đắng
 Đừng viển vông trong tình yêu mà phí sức nhọc nhằn
 Ồkalahông, Ồkalahông!

Bài ca về hoa đu đủ
 Bài ca về một loài hoa đáng thương nhau...
 KonThaMát đã hát bài ca ấy suốt đêm
 Tiếng trống nhịp và XôRiLa đã đến
 Chiếc xarông da trời li ti những ngôi sao
 Em là con của Ápxara, nàng tiên múa
 Đã dạy những loài đá biết bay
 Những đứa con biết múa từ trong thai mẹ
 Đã đọc lại trên Angkor tuổi trẻ
 Vũ hội lớn lắng ngưng màn sau chót
 Tình yêu không sớm đến nơi này
 Đá sẽ trở về kiếp đá
 Rừng ăn gầy những thửa ruộng khô
 Nước không về nguồn, dù nước đến tự do
 Nước chỉ là những con sóng vỗ
 Những khát thêm muôn thuở trời xanh
 Nước già đi với biển
 Nước khôn ngoan lượn tránh những thác ghềnh
 Nước lặng yên soi bóng những kinh thành
 Những phố cũ lặng im mỗi một
 Em biết không
 Nước về Xiêmriệp là nước trở lại nguồn
 Đến biển Hồ trăm đầu nước trào tuôn
 Trăm cánh tay ôm chầm lấy đất
 Bên kia Bátđomboong lúa vàng như mật
 Bên này Côngpông Thơm lúa chín như tằm
 Khi con ngoan đã trở về nguồn
 Mẹ ấp ủ lòng con thành bể rộng
 Biển Hồ đây biển sữa dâng người
 Có phải đây là tặng vật của dòng sông
 Tặng vật của đời

Em hãy múa cùng ta cho đến sáng
 Ống bương vầu trên vai súng soảng
 Cha đã đi vào rừng leo lên những chiếc pănggô¹
 Nước thốt nốt thơm con ong sà đến đậu
 Đây là nước của trời cha hứng
 Em uống vào ngọn gió sẽ mát hơn

Những Người Bị Đuổi (Thu Bồn)

Lúc mặt trời lên
 Khi đàn quạ kéo về
 Cầu Mônivông súng nổ
 Trước hoàng cung lỏng chổng những cỗ xe...
 Đài Độc Lập lặng im
 Trăm đầu rắn Naja không cứu được chúng tôi
 Thành phố bắt đầu hôm nay không có tiếng cười
 Tiếng người rú trên đường Pa rang đỏ
 Thôi già từ tuổi thơ trên bãi cỏ
 Mekong bốn mặt
 Gió hướng nào cũng mát
 Gió hướng nào cũng lộng
 Gió hướng nào cũng thẳng cánh cò bay
 Già từ những loài hoa không tên nhưng có tuổi
 Thường làm rạo rức cuộc đời em
 Từ nay mẹ cha không làm chủ những căn nhà
 Trẻ con không còn ăn bánh kẹo
 Trai gái không còn gần bên nhau
 Đi, đi ra khỏi phố phường
 Đi đi ra khỏi những căn nhà xinh xắn
 Đi ra khỏi quá khứ tổ tiên
 Phạt ra khỏi chùa chiền cùng sư sãi

Xe hơi tập trung về một chỗ
 Ti vi tủ lạnh đôn đống xó nhà
 Xe Honda tháo bánh cho vào trục xe bò
 Người đi bộ kéo nhau về tiên sử
 Quốc phục là màu đen
 Tất cả vào công xã
 Đốt hết tiền và của cải riêng
 Từ nay không cần chợ búa
 Trẻ con không cần trường
 Một buổi sáng thảm thương cho toàn nhân loại
 Đại bác từng luồng về phía Việt Nam
 Các cỡ súng nổ ran cho người
 Không còn nghe tiếng khóc
 Không còn nghe tiếng búa đập đầu
 Không còn nghe tiếng những bộ xương
 Cựa mình ở dưới hầm sâu
 Tro người chết đem ra bón ruộng
 “Ngũ cốc nước này sẽ vượt cả Thái Lan”
 “Campuchia dùng lúa gạo đổi hàng”
 “Năm năm nữa Campuchia thành vua ngũ cốc”
 “Cách mạng – xanh phải đỏ – máu – người”
 Nổi lặng yên của đoàn người
 Qua cầu Mônivông chạy về biên giới Việt
 Nước mắt xa quê rưới thấm đường về Xiêmriệp
 Đường về Batđombông
 Đi, đi nhanh...
 Phía sau có những thằng điên đang cầm súng
 Thằng say đang cầm dao
 Những thằng ngu đang nắm chính quyền
 Mưu đồ lớn chôn vùi dân tộc
 Đi, đi nhanh khỏi khu rừng đây rắn độc

Nhưng chân chúng tôi không bước nổi rồi
 Không hy vọng cũng chẳng còn thất vọng
 Phía trước tắc đường
 Phía sau nghẽn lối
 Thương dân tộc mình giờ chẳng có ai quen
 Toàn khách lạ và những chiếc xe gãy trục
 Những chiếc xe phản phúc
 Những con ngựa già không đủ sức đứng lên
 Xác trẻ con bị đạp bẹp trên đường
 Thông ai khóc không ai nhìn các em được nữa
 Biển Hồ ơi! người là biển sữa
 Bên cạnh người là nỗi khát trẻ con
 Nỗi khát cháy lòng, nỗi khát héo hon
 Mekong ơi! mấy nghìn năm nước mắt
 Mẹ chảy cùng Tổ quốc bao la
 Sao bây giờ người không chảy theo ta?
 XôRiLa trao con cho chồng và nói
 KonThaMát ơi! con mình đang đói
 Sữa em cũng khô rồi
 Đi, đi nhanh khỏi khu rừng đây rắn độc
 Nhưng chân chúng tôi không bước nổi rồi
 Không hy vọng cũng chẳng còn thất vọng
 Phía trước tắc đường
 Phía sau nghẽn lối
 Thương dân tộc mình từng lớp xuống đất đen
 Thương phận mình giờ chẳng có ai quen
 Toàn khách lạ và những chiếc xe gãy trục
 Những chiếc xe phản phúc
 Những con ngựa già không đủ sức đứng lên
 Xác trẻ con bị đạp bẹp trên đường
 Không ai khóc không ai nhìn các em được nữa

Biển Hồ ơi! người là biển sữa
 Bên cạnh người là nỗi khát trẻ con
 Nỗi khát cháy lòng, nỗi khát héo hon
 Mekong ơi! mấy nghìn năm nước mắt
 Mẹ chảy cùng Tổ quốc bao la
 Sao bây giờ người không chảy theo ta?
 XôRiLa trao con cho chồng và nói
 KonThaMát ơi! con mình đang đói
 Sữa em cũng khô rồi
 Anh hãy gắng nuôi con
 KonThaMát đi như một kẻ mất hồn
 Chân nặng nhọc nhích lên từng bước
 Có dòng sông nào đang khô nước
 Há hộc lòng mình trước biển khơi
 Hãy cố lên tí nữa em ơi!
 Ta phải sống như cây thông mạnh khoẻ
 Như con sóc giữa rừng gai dẻ
 Ngọn gió bị thương rã rời vẫn quật gậy càn lim
 Phía Uđôn có một đàn chim
 Bay về hướng Oan bay về biên giới Thái
 Bao giờ chim bay trở lại
 Những khu rừng Pòrêchvihia
 Những khu rừng Tổ quốc Campuchia
 Những khu rừng 203
 Những làng Iapôc
 Những người đi xa trở về như giờ lốc
 Quét sạch lá vàng cho ngọn gió màu xanh
 Đêm nay anh vào rừng
 Tìm về quân khu Đông
 Còn em hãy đến một triền sông
 Cày cấy nuôi con chờ ngày anh trở lại

Đi với em anh sẽ thành thừa thãi
 Vì ngày mai đến trại tập trung
 Những người như anh chúng sẽ gông cùm
 Rồi sẽ đốt lấy tro bón ruộng
 Đừng khóc nữa em, tiếng gà gáy muộn
 Đêm đã tàn, em để anh đi
 Cho anh hôn con lần cuối chia ly
 Ồ sao trán con lạnh toát
 Sao chân tay con rời rạc
 Sao tim con không còn đập nữa em ơi!
 Anh gọi tên con vọng mãi tận chân trời
 Tay anh bói đất đen và đây lời nhắn nhủ
 Đất quê hương, con ngoan hãy ngủ
 Có chim rừng đến hót con nghe
 Nếu khát khao con tìm đến suối khe
 Đất sẽ cho con dòng nước mát
 Mẹ sẽ vì con mà hát
 Lời đau buồn đến tận mai sau...
 XôiLa! em hãy đi mau
 Nhập với đoàn người. nuốt khô dòng nước mắt
 Tiếng xì xào bọn chúng dương lưng bắt
 Chạy đi em
 KonThaMát vào rừng
 Anh gặp BunThoong
 Người bạn trẻ hai tay bị trói
 BunThoong trốn hai ngày nhịn đói
 Tay không biết nổi xiềng
 Chân không nổi bước đi
 Đôi bạn dìu nhau qua những chỗ hiểm nguy
 Có một lúc đàn chó sói
 Đánh hơi người tìm đến bữa vầy

KonThaMát dìu BunThoong lên cây
 Chờ bầy sói nản lòng rồi mới xuống
 Họ nhặt nấm trên những thân cây ruỗng
 Nhai với lá rừng để sống mà đi
 Những đêm mưa họ chẳng biết lấy gì
 Che đậy hai tấm thân còm cõi
 Vuốt mặt dưới cơn mưa xoa bàn chân mỏi
 Quân khu 203 xa vời
 Tiếng súng rừng Đông Bắc âm vang
 Rừng tà beng mênh mang
 Nơi ngọn lửa còn nấp trong than củi
 Nơi ngọn cờ còn nặng máu chưa bay!

Chiến Khu Bị Bao Vây (Thu Bồn)

Hơn sáu ngàn quân bị đói
 Những người linh tử thủ giữa rừng
 Nhường gạo cho nhau
 Nhường đạn cho nhau
 Sẻ chia từng viên thuốc
 Lưới phát sóng kẻ thù giao như gươm chéo
 Chúng dò làn sóng điện Hai Linh Ba1
 Những họng súng nhắm khu rừng trút lửa
 Pan Pốt gào to: phải diệt hết khu Đông
 Phải đốt trụi cây rừng Yapốc
 Pháo kích Tây Ninh
 Súng phun lửa, xe tăng và thuốc độc
 Đè bẹp người Campuchia phản kháng cuối cùng...
 Bồng từ đâu trung muôn nghìn
 Làn sóng giữa không trung

Xuất hiện một làn sóng ngắn
 Mekong đâu? Mekong đâu?
 Làn sóng điện Việt Nam tiếng lên tiếng
 Mekong đây...máy rú lên rồi tắt biến
 Trong trăm ngàn làn sóng đương họp chợ trên không
 Máy tăng vòng quay
 Nhưng vòm trời vắng bật dư âm
 Tiếng gió rú gào
 Trúng gió xoáy nóc rìeng ào ào
 Chim chóc cũng tìm phương di tản
 Người chiến sĩ đương tính từ viên đạn
 Tin vào nhân dân và hiểu những cánh rìeng
 Tổ quốc ơi? người để ra sông núi
 Người sinh ra chúng con để bảo vệ núi sông
 Dân tộc này sống dọc Mekong
 Hiền như nước sục sôi như nước
 Chỉ huy trưởng, người con trai quắc thước
 Đến thăm sư đoàn và ra lệnh phản công
 Đội trinh sát cử hai người con dũng cảm khu Đông
 Cắt từng Tàyuôn mang bức thư tối mật
 Luồn qua vòng vây quân giặc
 Đến với những người bạn hữu Việt Nam
 Việt Nam-Lào-Campuchia là ba dân tộc
 Khổ đau nhiều trên bán đảo Đông Dương
 Chúng ta đã từng chia lửa khắp chiến trường
 Đánh bại những kẻ thù từ xa đến
 Chia viên thuốc với nhau trên giường bệnh
 Chia bát cơm và xẻ cả tấm lòng
 Việt Nam người bạn chúng tôi đang mong
 Các anh hãy đến với chúng tôi bằng chiến dịch
 Bẻ gãy hai gọng kìm quân địch

Đương siết vào cổ họng chúng tôi
 Từ biên giới phía đông
 Chúng tôi sẽ vượt Mekong
 Cùng với những người đi từ làng Iapôc
 Cùng với những người xa quê hương
 Thần tốc trở về
 Cùng với những người đứng lên từ biên giới Thái
 Đưa dân tộc này trở lại
 Với hoà bình cơm áo tự do
 Người chỉ huy chỉ tấm bản đồ
 Đôi mắt anh như tia chớp
 Xuyên qua bóng rợp của những khu vườn
 Đôi mắt anh vạch thẳng con đường
 Đưa dân tộc anh cách xa bờ vực thẳm
 – Ai là người chiến sĩ
 Nhận nhiệm vụ vinh quang này
 – Có, có chúng tôi đây
 Hai chiến sĩ bước ra đồng dục!
 Hai anh em tôi tuy chưa qua trận mạc
 Nhưng trong rừng già cùng với sói beo
 Bàn chân chúng tôi đã qua suối qua đèo
 Đã vượt qua đầu trăm họng súng
 Chúng tôi đã nhịn đói mười ngày trong thung lũng
 Xin Tổ quốc hãy giao cho!
 Người chỉ huy qua giây lát đắn đo
 Trao nhiệm vụ cho BunThoong và KonThaMát
 Quân phục loang màu cỏ đất
 Họ là một mảnh của khu rừng
 Campuchia di chuyển đến tự do

Những Người Không Có Địa Chỉ (Thu Bồn)

Đội trinh sát Việt Nam có chín người chiến sĩ
 Lớn nhất là Trung hăm bảy tuổi đời
 Nhỏ nhất là Phiên mười tám tuổi
 Họ mang theo một điện đài
 Mỗi người một túi lương khô
 Súng đạn bên mình nặng trĩu
 Áo quần bay loang lổ những đốm nắng rừng
 Họ lục hết áo quần
 Bỏ ra hết những tờ chứng chi
 Kể cả thư người yêu vừa mới nhận
 Từ nay họ không còn lận đận
 Công việc của đời riêng
 Họ không cần qua một vọng gác nào
 Tín hiệu họ vẳng lên từ những tầng cao
 Báo đến một căn lều che kín
 Người mật mã viên dịch lời họ ra bằng điện tín
 Hình bóng họ đương đi lững thững phía chân đồi
 Hay luồn lách qua những tai mèo núi đá
 Chân họ bước lên những vùng đất lạ
 Đây bom mìn rấn rết hố chông
 Họ làm giạt mình đàn rái cá lúc sang sông
 Làm ngo ngác bầy nai trên đồi cỏ
 Họ nhanh hơn luồng gió
 Lúc vượt đường chân họ giống chân chim
 Đoàn xe giặc đi qua họ lại nằm im
 Xe đi khỏi họ biến vào hoang vắng
 Phân đội cắt một đường như tia nắng
 Họ xuyên rừng về quân khu Đông
 Nghĩa quân đương mở cuộc phản công

Nhưng lực lượng giữa rừng quá ít
 Quân thù đương đông nghịt
 Ngày một ngày hai chúng sẽ siết vòng vây
 Làm sao giữ được ngọn lửa này.
 Trước ngọn gió bạo tàn đang thổi rốc
 Lửa đã nhen từ làng Iapôc
 Từ miền Đông nôi Iô Đông Dương
 Đây là mệnh lệnh của chiến trường
 Phải bảo vệ chiến khu lớn mạnh
 Quả đấm của chiến tranh thần thánh
 Cũng đã bay về từ biên giới Thái Lan
 Người trinh sát mặc quần áo bay đi vào đại ngàn
 Tiếng maníp vang lên tìm kiếm
 Một tiếng nói từ lâu lặng nín
 Ồng vang lên từ đáy rừng sâu
 Mekong đây Mekong đây!
 Người chiến sĩ vội vàng trèo lên cây
 Với vòng ăngten kéo vòm trời xuống thấp
 Ruột gan Trung còn cào như lửa bốc
 Mekong đâu rồi Mekong đâu!
 Mekong hãy cố lên!
 Mekong đâu?
 Rừng tà beng mông mênh
 Chỉ có tiếng chim rừng trêu chọc
 Trên cành cây vài ba con sóc
 Đuổi nhau làm rụng trái gắm tươi
 Mấy con chim kết chây lười
 Nằm đợi chín trái chua trên miệng
 Mekong đương bước vào tử chiến
 Số phận của sư đoàn là số phận của nhân dân
 Những người trinh sát lại hành quân

Mùa khô cạn đường rừng vất vả
 Họ tìm rong rêu trên từng phiến đá
 Để áp làn môi nứt nẻ cháy khô
 Đâu nước Mekong đâu nước biển Hồ?
 Hai vùng nước gọi lòng ta thêm khát
 Sỏi đá cắn bàn chân rách nát
 Nhìn tấm bản đồ mắt đã hoa
 Trèo lên cây nhìn phía xa xa
 Vài cột khói dựng lên lặng lẽ
 Lòng anh bỗng nhớ về quê mẹ
 Sông Hồng một dải êm ru
 Ôi con sông đã chảy tự mùa thu
 Hà Nội đó lòng ta thương nhớ quá
 Những con đường rung rinh bóng lá
 Những con đường hoa sữa về khuya
 Tấm áo chưa lành mẹ vẫn đem chia
 Nửa vạt áo che ra ngoài biên giới
 Còn em bên sông Thương chờ đợi
 Hoa gạo cuối trời rụng đỏ chân đê
 Chín con người ở chín miền quê
 Ai cũng có một người hò hẹn
 Chỉ có Phiên là e thẹn
 Khi nghe Trung đùa chuyện vợ con
 Ngày hành quân tạm biệt Sài Gòn
 Phiên có quen thân cô bạn
 Mười tám tuổi một vầng trăng sáng
 Một vầng trăng chưa khuyết bao giờ
 Trong sổ tay ghi những câu thơ
 Người con gái tặng anh làm kỷ niệm
 Người con gái ấy thường mặc áo màu hoa tím
 Thường hát về miền Đông đôi mắt mở tròn

Phiên đã trả quyền sở tay và nói hết nỗi lòng
 Là trình sát tôi không thể giữ quyền sở tay của bạn
 Những lời thơ trong sáng
 Tôi đã thuộc hết rồi
 Khi nào bạn đến với núi đồi
 Gió cũng thuộc những lời của bạn
 Mà tôi đã đọc nhiều lần cho những lá thông nghe
 Nếu vào rừng bạn hỏi suối khe
 Suối cũng nói những lời như vậy
 Mẹ tôi vốn quanh năm cày cấy
 Người đợi tôi về như đợi lúa đơm bông
 Có khi nào bạn đến một dòng sông
 Bên trong bên đục
 Làng tôi tên là Xuân Dục
 Trước sân trường tôi học có cây đa
 Nơi đó mẹ sinh tôi ra
 Con chà chiếu thường kêu trong giấc ngủ
 Quê hương tôi bốn mùa lam lũ
 Bạn có về chịu khó qua sông
 Bạn xắn quần cao để lội cánh đồng
 Nơi đó tôi chăn trâu và cắt cỏ
 Nơi tôi đã chạy thi cùng ngọn gió
 Bạn cứ về hỏi mẹ tôi xem
 Khi nào lớn cao tôi sẽ gọi bạn bằng em...
 Chúng tôi đi đi mãi giữa rừng
 Tín hiệu vang lên rồi tắt ngấm
 Đêm lửa không còn sưởi ấm
 Lửa làm bia cho đạn quân thù
 Chúng tôi công nhau đi, cơn sốt rét dập vùi
 Chúng tôi ôm trong lòng cái đói
 Rừng toàn gỗ không cho cây trái

Chỗ nào chúng tôi cũng gặp quân thù giết hại bà con chúng chặt đầu người già,
 moi ruột trẻ em
 Các thiếu nữ chúng thay phiên hãm hiếp
 Thoả mãn xong chúng đem cắt tiết
 Để các em thân xác loã lồ
 Chúng tôi đi qua những cánh đồng khô
 Nuốt nước mắt vào lòng căm giận
 Chúng tôi luôn tiếp cận
 Với cảnh này đau đớn lắm em ơi!
 Người chỉ huy vuốt mái tóc rối bời
 Cắn chặt hàm răng suy nghĩ
 Chúng ta là những người chiến sĩ
 Phải cứu giúp dân
 Dù lần lượt chúng ta ngã xuống cũng không cần
 Nhưng nhiệm vụ trên giao rất nặng
 Chúng tôi đã qua bao nhiêu cay đắng
 Những cánh rừng không tên
 Và người chết không tên
 Mấy triệu người cây cỏ sẽ lãng quên
 Campuchia ơi! tôi yêu người, yêu lắm!
 Trên thân thể người máu tắm
 Mẹ quê nhà có nhớ con không?
 Đất đai này cũng có dòng sông
 Có bà mẹ cũng hiền như mẹ
 Cũng có con chim sẻ
 Tiếng kêu làm vông lúa trên đồng
 Trong rừng sâu cũng có con công
 Xoè cánh múa suốt đêm không mỏi
 Cũng có những mái nhà bốc khói
 Êm đêm như khói mọi làng quê
 Cũng lóc cóc mõ trâu những buổi chiều về

Hạt lúa củ khoai giọt mồ hôi to mặn
 Mặt trời mọc phương đông
 Phương tây mặt trời lặn
 Nước mắt chảy tràn bán đảo Đông Dương

Những Chiếc Thoi Vàng (Thu Bồn)

Phiên đi vào rừng cảnh giới
 Bất chợt gặp một tốp lính Pôn Pôt
 Bọn chúng lôi xềnh xệch một người
 Đàn bà Campuchia còn rất trẻ
 Chúng rút tung quần áo của cô
 Người đàn bà quỳ lạy hết tên này đến tên khác
 Nhưng mặt bọn chúng vẫn tro như gỗ đá
 Chúng đập người đàn bà gục ngã
 Một tên cầm con dao cắt mớ tóc đen dài
 Một tên châm lửa đốt
 Mớ tóc người đàn bà cháy khét
 Chúng sẽ trích huyết cô để nhuộm những lá bùa
 Phiên nhìn thấy tận tường hết thấy
 Anh rùng mình định siết tiểu liên
 Bắn vỡ mặt những tên quỷ sứ
 Bọn chúng nháy chồm chồm
 Như những con cọp dữ
 Tranh giành nhau phần da thịt của cô
 Phiên nhớ một đêm Ba Chúc Việt Nam
 Bọn Pôn Pôt lén vây trường học
 Chúng lột truồng cô giáo
 Rồi hãm hiếp trước mặt các em
 Chúng bắt các em đốt lửa đứng xem
 Rồi lần lượt chúng ném các em vào lửa

Còn một em trai em gái cuối cùng
 Chúng moi ruột nối vào nhau
 Chúng bắt hai em kéo co bằng đoạn ruột đau
 Chúng đốt lửa xua hai em chạy
 Hai em bé thét lên khi ruột trong người
 Hai em cứ chảy ra ngoài...
 Phiên nghiêng răng đau đón
 Nòng súng rung lên
 Bọn giết người trước mặt anh gục ngã
 Mặt bọn chúng đập vào cây vào đá
 Không một tên nào chạy thoát
 Còn người đàn bà kia cứ ngơ ngơ ngác ngác
 Như một kẻ mất hồn
 Phiên ném cho cô chiếc xà rồng
 Người đàn bà rú lên và bây giờ cô mới biết
 Thân thể mình trần trụi tựa dòng sông
 Cô run lên sụp xuống đôi chân
 Chỉ mình cô ở lại với khu rừng
 Chạy đi đâu nơi nào cũng chết
 Rừng đây cọp beo rắn rết
 Xung quanh đây những lính áo đen
 Cô chạy theo người lính trẻ này chăng?
 Không được!
 Anh là ai từ đâu đến nơi này?
 Khẩu súng anh lăm lăm trong tay
 Quần áo mặc như con báo gấm
 Mồ hôi trên trán anh lấm tẩm
 Anh mỉm cười hồn hậu bao dung
 – Anh chiến sĩ ơi cho em đi cùng
 Ở đây, em sẽ chết
 Ở đây, em không biết gì hết

Con em, chúng nó giết rồi
 Em chỉ còn thân đơn chiếc này thôi
 Anh đã cứu em thì thương em cho trót
 Em đã chịu bao nhiêu roi vọt
 Ở trại tập trung em đã trốn vào rừng
 Chồng em đã đến với nghĩa quân
 Chúng đã giết cả làng em bên hẻm núi
 Sống chết đây là lần cuối
 Hãy cho em theo, em sẽ giúp anh nhiều
 Cô gái nhìn lên trời đã xế chiều
 Bóng người lính đã lẫn vào cây cỏ
 Cô hãi hùng nhìn những gốc cây khô
 Lần đầu tiên tự do cô thấy sợ
 Cô quỳ xuống giữa rừng than thở
 Chắp hai bàn tay như vũ nữ ápxara
 Mây trên trời như đầu rắn Naja
 Từng đàn một kéo nhau sà xuống thấp
 Gió nói gì với cô gái Campuchia này vậy?
 Gió nói nhiều lắm đấy
 Lời của những dòng sông
 Ở nơi đâu những cô gái má hồng
 Đương soi gương chải giắc mơ hạnh phúc
 Ở đâu bên hương thơm hoa hồng hoa cúc
 Những cô gái lim dim như công chúa ngủ trong rừng
 Lần đầu tiên cô gái khóc với tự do
 Tiếng khóc này sẽ tới Angkor
 Trên vách đá sẽ có thêm dòng nước mắt
 Bức phù điêu thời gian sẽ khắc
 Nỗi đau buồn cho nhân loại đau chung
 Em không thể nào đi qua trăm họng súng
 Và con mắt của bọn lính áo đen

Em sẽ chết trong rừng tà beng.
 Hồi còn nhỏ em có đến thăm đền cô
 Nhưng em chưa thấy một bức tượng nào
 Có hình ảnh một người mẹ chết con
 Tự huỷ hoại đời mình
 Em chưa hề thấy
 Em sẽ đem đến đấy
 Bức tượng sống của đời em
 Cô nói rồi nhặt con dao dưới đất cầm lên...
 Bỗng một bàn tay nóng bỏng
 Nắm chặt cổ cô
 Con dao rơi xuống lớp lá khô
 Cô gái cũng giật mình sững sờ
 -Cô ơi! như thế là không tốt
 Giải thoát cho cô đâu phải để thế này
 Tôi chưa đi đâu tôi còn ở mãi nơi đây
 Sao cô lại liều mình ngu ngốc
 Đường về phun có bao nhiêu đèo dốc
 Túi lương khô của tôi đây, cô hãy lấy mà dùng
 – Anh đi đâu cho em theo cùng
 Anh đừng để em lạc lối giữa rừng
 Đất nước em nhiều sông hồ mà em vẫn khát
 Em sẽ cùng anh chiến đấu bên nhau
 Cho tự do và xoá sạch thương đau
 Đừng để em một mình giữa cọp beo và rắn
 Hay là ngực đây anh cứ bắn
 Nếu thấy em làm phiên bước tiên của anh
 Nói rồi cô giật tấm áo xanh
 Phanh lông ngực trước mặt người lính trẻ
 – Bắn đi anh! chết như thế này rất khoẻ
 Viên đạn vào cái chết thật êm

Bây giờ em chẳng nài gì thêm
 Chúc anh lên đường mạnh giỏi
 Khi nào chân anh thấy mỏi
 Nhớ em giữa rừng anh hãy đi nhanh
 Ngày mai đây trong cuộc đấu tranh
 Tổ quốc em sẽ có người còn sống
 Con thuyền sẽ có người chèo chống
 CôngPôngThơm, anh đến đó chưa ?
 Quê hương em sáu tháng nắng, sáu tháng mưa
 Vườn xanh mướt sếu cò bay loá mắt
 Cô gái nắm tay anh rất chặt
 Đôi mắt cô đau đáu nhìn anh
 Cô sợ cỏ cây sợ cả trời xanh
 Sợ ngọn gió đến mang anh đi mất
 Campuchia ơi, đây là sự thật!
 Hai bàn tay người con gái nóng ran
 Quả tim cô sung sướng rộn ràng
 Cô không cần nghe gì hết
 Trên đời cô vừa qua cái chết
 Cái chết vừa qua cô còn lại trên đời...
 Đội trình sát đến bên Phiên
 Trung như người chết đứng lặng yên
 Cảnh tượng xảy ra quá sức con người
 Đội trình sát đang vượt qua một biển máu tươi
 Lại phải mang theo người phụ nữ
 Trung nhìn Phiên, anh không hề giận dữ
 Cuộc chiến đấu này rất đổi thiêng liêng
 Hai tổ quốc đang chờ trông vời vợi
 Một dãy chiến trường bốc khói chờ anh!
 – Hành quân!
 Trung ra lệnh:

Cho cô gái đi theo
 Phân đội cố vượt đèo
 Tránh nổ súng những nơi không cần thiết
 Cô gái biết nói và nghe tiếng Việt
 Làm thông điệp viên và chiến đấu viên
 Những thức ăn còn lại dành riêng
 Cho cô gái bao ngày bị đói
 Khu rừng bỗng nhiên sáng chói
 Cô gái từ nay như một con chim
 Ríu ra ríu rít những tiếng riêng
 Chỉ có những bông hoa rừng nghe được
 Và những con chim sơn cước
 Bay theo cô như những chiếc troi vàng...
 Nụ cười bayon

Phiên lấy võng may áo quần cho cô mặc
 Còn chiếc xà rồng cô đem giặt
 Xé ra băng bó những vết thương
 Cô gái Campuchia làm ngắn cung đường
 Đưa đội trinh sát xuyên vành đai quân giặc
 Nhưng con đường càng sâu càng tắc
 Phân đội rơi vào một bãi mìn
 Bây giờ chỉ có cánh chim
 Mới có thể đưa họ lọt vào căn cứ
 Phân đội tạm dừng
 Cần một người cảm tử
 Đi trước dò đường cho phân đội tiến theo
 Chín người đưa tay lên nhận việc hiểm nghèo
 Trung chọn Phiên người thứ nhất
 Những trái mìn ẩn trong cỏ đất

Những trái mìn mang hình dáng lá cây
 Những trái mìn định hướng, mìn bay
 Mìn hơi độc và mìn chiếu sáng
 Những trái mìn khốn nạn
 Nằm lặng im trong các khu rừng
 Cô gái Campuchia trong giây lát ngập ngừng
 Cô bước lên xin thay Phiên đi trước
 – Cô gái Campuchia ơi! em không thể nào đi được
 Những trái mìn chúng tôi thuộc hơn em
 Những trái mìn có tên
 Chúng tôi biết rõ chúng bao nhiêu tuổi
 Chân chúng tôi thường quen đôi núi
 Em còn phải sống đến ngày giải phóng quê hương
 Em còn phải sinh con và chăm bón mảnh vườn
 Biết căm ghét những loài cỏ dại
 Qua khu rừng này, em sẽ trở thành người từng trải
 Hiểu Tổ quốc em hơn và bè bạn nhiều hơn!
 – Cảm ơn các anh những người con
 Bên kia dải Trường Sơn
 Em đã hơn một lần cầm trong tay cái chết
 Cuộc đời em tưởng đến đây là hết
 Các anh đưa em từ đáy vực bay lên
 Người Campuchia em chẳng biết quên
 Ai đã cứu mình trong đau khổ...
 Bên kia đôi bóng vang lên tiếng nổ
 Rừng đen như một đám mây
 Cả phân đội thu mình trong những chiếc áo bay
 Nằm rạp xuống đường nghe động tĩnh
 Từ bên kia có hai người lính
 Máu bầm đỏ quần áo nát tươm
 Họ công nhau lão đảo trong rừng

Cố xa lánh nơi vừa gây tiếng nó
 Người ngồi trên lưng hai tay ôm cổ
 Nói gì với người lính công anh
 Rồi cả hai ngồi xuống tảng đá xanh
 Xé vạt áo băng vết thương máu đầm
 Hai người cùng lẩm bẩm
 Họ đọc gì trong tờ giai nhỏ kia?
 Trung nhận ra người lính Campuchia
 Anh đứng dậy tiến lên phía trước
 Những người lính cách nhau vài bước
 Đôi mắt tinh tường nhưng chưa thể nhận ra ngay
 Xamaki! Campuchia vẫn còn đây
 Hai người lính đứng lên như biểu tượng
 Sao tả được đôi mắt họ nhìn nhau vui sướng
 Vết thương trên người là những chứng minh thư
 Họ nhìn nhau nước mắt ướt nụ cười
 Nụ cười đó làm Bayon sống lại
 Nụ cười đó Campuchia sống mãi
 Cảm ơn chiến khu Iapôc
 Cảm ơn những người nổi dậy Hai Linh Ba
 Cảm ơn người về từ phương xa
 Cảm ơn mẹ hiền Tổ quốc
 Cảm ơn người lính máu xối giữa rừng già
 Cho ta nhặt nụ cười Bayon còn sót lại
 Không lạnh lẽo trên những ngôi đền bằng đá
 Mà ngay đây chính giữa môi người
 Ngồi lính Campuchia nâng mảnh giấy đầm máu tươi
 Thông điệp máu linh hồn Tổ quốc
 Đây là Quốc thư hai người lính trao nhau
 (Bức Quốc thư không bảo tàng nào giữ nổi)
 Ruộng đồng và đôi núi hãy lắng nghe

Bán đảo hãy lắng nghe
 Những con tàu đương băng qua các màu da
 Hay dừng lại lắng nghe
 Nghi lễ của rừng xanh
 Hoa là máu trên nền quân phục rách
 Dây ăngten kéo lên cao vút
 Điện đài phát sóng
 Họ tựa lưng vào nhau súng trong tay nóng bỏng
 Không trung vang lên những tín hiệu cuối cùng
 Những mệnh lệnh cuối cùng...
 Người con gái từ phía sau đã đến
 Cô sưng sờ nhận ra hai người lính bị thương:
 KonThaMát và BunThoong.
 Cô khóc...
 Nhưng đây là tiếng khóc của chiến trường
 Chỉ có đất là mới nghe lời nức nở
 Đất chuyển lại cho pháo gầm hết cỡ
 Từ trái tim tiếng khóc hoá cầu vồng
 Bầy sắc lửa bắc qua cầu chiến dịch
 KonThaMát mơ trong làn sóng dài xung kích
 Anh mở mắt ra nhìn thấy XôRiLa
 Trời cao xanh, mây trắng bay qua
 Em đứng đó Campuchia đứng đó
 Cho anh gọi lời cùng ngọn gió
 Mang đi cùng xứ sở lời lời yêu
 Nếu mai sau anh hoá cánh diều
 Nước mắt em là sợi dây trong suốt
 Nâng vòm trời lên cao vút
 Cho đàn em đừng hát những lời đau
 Họ chẳng biết nói gì hơn, chỉ biết ôm nhau

Hai lồng ngực... một trái tim còn đập
 Rừng bông chung chiêng cơn gió lốc
 ... XôRiLa biết lòng mình tan nát rồi đây
 Cô nâng KonThaMát lên đôi cánh tay
 Rồi đứng dậy dưới một trời gió bão.

Giấc Mơ Angkor (Thu Bồn)

Đội trinh sát còn lại ba người:
 Trung, Phiên, XôRiLa
 Họ tiếp tục thọc sâu vào vùng sau lưng địch
 Chúng tôi đi không phải chỉ bằng chân
 Mà đi cả bằng đầu bằng óc bằng tim
 Chúng tôi đi bằng cả hai tay
 Bò qua mắt một binh đoàn giặc
 Bò qua bãi mìn mìn mìn
 Bò qua sự dôi lừa của muôn cái chết
 Bò qua rắn rết
 Bò qua cỏ may
 Bò qua mồ hôi rách nát hai cùi tay
 Bò như thể mình chưa bao giờ đứng dậy
 XôRiLa đã kiệt sức rồi
 Nhưng chẳng bao giờ cô rời bỏ chúng tôi
 Con đường này bao nhiêu người đã ngã
 XôRiLa sốt run và đói lả
 Còn bao nhiêu áo chần chúng tôi
 Đắp cho em tất cả
 Đắp cho giấc ngủ của em
 Cô gái Campuchia
 Giấc ngủ giữa rừng già
 Đừng ai đánh động đến giấc ngủ em ngoan

Như Angkor xưa ngủ giữa lá vàng
Nếu lóc được thịt mình anh sẽ lóc
Nhưng anh không thể bóc người anh ra
Như nồn chuối bẹ măng
Còn cái gì có thể cho em ăn ?
Anh lại hát ru cho em ngủ
Người ta có thể quên Angkor
Giữa rừng hàng bao thế kỷ
Nhưng anh không thể quên giấc ngủ của em
Dù em ngủ rồi
Em sẽ thức
Cùng mặt Trời lên
Cùng những cánh chim
Ngủ đi em, đôi mắt lim dim
Bayon xưa cũng ngủ trong rừng như thế đấy
Em gầy guộc trong tay anh con sốt dậy
Con sốt vàng da con sốt đói nghèo
Sau lưng em từng đoàn dã thú đi theo
Chờ em chết chúng chia phần “hương hoả”
Lời đường mật trên nọc những con ong nghiệt ngã
Lời dọa dẫm của bầy sói mồm nhọn như mỏ chim
Nhưng lại chứa đầy răng
Lời xanh biếc da con rắn lục
Lời đu đưa những chiếc bầy thò
Lúc nào cũng có thể cắm vào tim em bao mũi nhọn
Lời lặng im như trăn ngủ dưới lá khô
Đắp thêm cho em chiếc áo anh thường mặc
Ôi! lòng ngực khô gầy
Gầy đến nỗi trái tim lúc nào cũng có thể
Vọt ra ngoài
Và mọc cánh bay đi thành một tinh cầu

Anh đắp kín và ủ bằng tất cả
Hương của những loài hoa
Từ ngàn vạn nghìn trang
Anh đã thở nồng nàn tuổi trẻ...
Đây không phải là nơi anh sinh đẻ
Nhưng cha anh xưa đã ngã xuống nơi này
Trong những tháng ngày kháng chiến đánh Tây
XôRiLa bừng tỉnh giấc
Cô nghe một loạt súng nổ gần
Tiếng con chim hoạ mi kêu khản
Một con chim bị thương vẫn cố bay về
Trung đã nhận ra Phiền bằng ám hiệu tiếng chim
Bình toong nước trong tay Phiền máu rỉ
Phiền mang nước về, nhưng tay đã bị thương
Họ nhanh chóng vượt qua khu rừng
Bình toong nước vẫn mang theo
Nhưng khi đến đỉnh đèo
Bình toong nước không còn một giọt
XôRiLa lại lên cơn sốt
Rừng quay tròn như một con quay
XôRiLa khóc và bỗng nhiên cô thấy
Angkor chìm vào trong đám mây
Năm ngọn thác ửng vàng, chống chênh rừng cây
Rồi biến mất sau mây tầng trắng xoá
Những ngọn tháp lại trở về kiếp đá
Từng phiến, từng phiến một kéo nhau đi
Như lũ người di tản
Làn môi Bayon nứt rạn
Thành bốn mảnh rã rời
Đôi mắt lim dim kia cũng nứt nẻ rồi
Trong khoảnh khắc đá trở thành hèn mọn

Rải rác khắp chân đồi khe suối bụi cây
 Những nàng tiên múa chạy đi đâu?
 Ai tìm được ngón tay em mềm mại
 Ai tìm được dưới chùm hoa dại
 Ngày hội chọi gà, chén rượu bốc hơi
 Con đại bàng đôi cánh chơi vơi
 Trên những vách cao bay liệng
 Chim kêu lên như trút hết nỗi niềm
 Nhưng đỉnh tháp không còn nơi vang vọng
 Đỉnh tháp không còn nghiêng chiếc bóng
 Bên cạnh đại bàng ôm ấp núi sông
 Rồi đây đông ruộng thấy mệnh mông
 Những ngọn núi cũng thấy mình lỗ hổng
 Cây cỏ cũng thấy mình xấu hổ
 Mặt trời kia như khuôn mặt già cầm
 Tiếng em gọi bên đồi không có dư âm
 Tất cả hoá thành khờ dại
 Khi ngoảnh mặt nhìn nhau không còn phương hướng
 Và cả lũ sẽ thành khóm tượng
 Cho tất cả những loài khỉ vượn đến xem
 Angkor ơi! Người mới mất có một đêm
 Sao quả đất giống đâu người bị hủi
 Những con người sinh ra không cần tên tuổi
 Ngôn ngữ trên đời này không cần nữa đâu em
 Tất cả chìm vào lãng quên
 Như sáu thế kỷ trôi qua không ai biết
 Angkor mất mà không ai hay
 Bayon cười với số phận đắng cay
 Cười làm đá cũng rơi nước mắt
 Những pho tượng ngàn đời vững chắc
 Trong lòng người đâu phải dễ lung lay

Sáu thế kỷ xa xưa anh vẫn không hay
 Nhưng em biết người còn trở lại
 Để thấy nụ cười em đâu đấy
 Ngàn năm mây trắng tạc vào
 Anh đi đâu em vẫn đón chào
 Đôi mắt em nhìn anh, đau khổ
 Anh vẫn đi tìm em nhưng chưa đúng chỗ
 Anh tìm em phía dãy núi bên kia
 Em hiện lên như ngôi sao khuya
 Cúe sáng mãi phương trời cô độc
 Trong thăm thẳm anh nhìn em phút chốc
 Nhưng gió mưa về lại cướp em đi...
 Phiên ơi! lại đây nghe cô gái mê gì
 Đêm khuya khoắt anh nghe mà phát sợ
 Trán nóng ran và ngực cô vẫn thờ
 Cô đang nói chuyện với mình mà như nói với ai
 Cô nói với đêm nay mà như nói với ngày mai
 Tất cả đá trong rừng đều nghe cô nói
 Cái khổ theo ta vẫn là cơn đói
 Nhưng nổi khát giữa rừng còn oái oăm hơn
 Anh từng qua cơn khát Trường Sơn
 Cái khát tưởng mình chưa bao giờ được uống
 Cha anh xưa ở dòng sông Đuống
 Đến bây giờ anh mới hiểu cha hơn
 Người tình nguyện quân ngã xuống CôngPôngThơm
 Bình Loong sắt gỏi về nhà gió lửa năm lỗ đạn
 Chiếc ba lô đựng cuộc đời trong sáng
 Một bộ áo quần vài ba cuộn chỉ khâu
 Người đã đi đâu đến đâu?
 Sông Mekong chảy về mãi miết
 Sông vẫn hát những lời thương tiếc

Thả đàn cò về với núi non
 Còn sông ở lại mỗi mòn
 Bám vào đất với cánh tay quằn quại
 Là những đứa con ra đi chưa một lần trở lại
 Sông đã về đến biển nhận lời ru
 Sông đã về với biển được mẹ nuôi
 Mẹ dạy nói những lời hùng vĩ
 Mà khi qua thác ghềnh sông đã nghĩ
 Những trăn hùng cho bán đảo này nghe...

Đây Là Biên Giới (Thu Bồn)

Tây Ninh với núi Bà Đen cao ngất
 Nơi mưa tuôn và gió giạt
 Hai cuộc chiến tranh đi qua những tảng đá này
 Khi núi Cậu bên kia nhìn mặt trời
 Nhóm bếp phía tây
 Núi Bà xoa những làn mây mỏng
 Ngày xưa có một người con gái
 Đến đất này trồng trọt chăn nuôi
 Người con trai qua lại đôi lần
 Lòng ghen tức của thân cô độc
 Muốn hai người phải sống lẻ loi
 Nhưng trời sinh ra dòng sông đâu phải để ngăn hai
 Con cháu họ sinh ra đông đúc
 Đất đai nghèo thành Bến Sắn, Bến Khoai
 Xa hơn nữa là con sông Vàm Cỏ
 Thả lòng mình xanh thắm với miền Đông
 Người Sài Gòn lên mua khoai sắn
 Tên Củ Chi thành một địa danh
 Bà con Chàm, Khome trên đất này lập nghiệp

Biên giới bao đời thương yêu
 Bên nhà thờ Tây Ninh em bé thả diều
 Bỗng pháo nổ khói dựng lên từng cột
 Hai sư đoàn Khome Đỏ tấn công
 Những chiếc máy bay mang bom
 Chực sẵn Pôchentông
 Chúng đã chạm đến thành đông Tổ quốc Việt Nam
 Nhả đánh trả, diệt chúng ngay trong sào huyệt
 Đó là lời kêu gọi của núi sông!

Tiếng Náo Bạt (Thu Bồn)

Những người di tản trên đường dừng lại lắng nghe
 Tin mới nhất Phnôm Pênh giải phóng!
 Phnôm Pênh giải phóng!
 Campuchia lắng thở
 Bán đảo này sóng biển lại trào lên
 Từ Kôông buồm trắng
 Tàu chiến Thái Lan quay mũi xếp hàng ngang
 Bà mẹ Việt Nam đến Ba Chúc
 Tthấp nén hương cầu nguyện
 Hoa đỏ tươi trên các nghĩa trang
 Hành lang máu khô trên kẻ chân người lính
 Nhân loại sẽ sờ biết mình còn thấy được Angkor
 Đoàn hippy mang túi nai, từng đoàn râu rậm
 Ngồi trong các bụi bờ nheo mắt ngắm phương Đông
 Những nhà quay phim ba lô cóc lên đường
 Màn ảnh lớn Angkor căng đầy náo
 Liên Hợp Quốc họp Phiên đặc biệt
 Kêu gào lòng “nhân ái” rút quân
 Việt Nam xâm lược!

Màn ảnh màu đã quay lộn ngược
 Nhân loại hãy xót thương?
 PônPôt lêng Xary tên đô tể cùng đường...
 Trời xanh nơi này coà những đống xương
 Những hốc mắt trợn trừng nhìn người đó
 Máu còn tanh trong từng ngọn gió
 Máu còn đen đúa khắp bụi bờ
 Campuchia mắt mẹ đã mờ
 Dòng lệ đã tuôn thành đá
 Trên ngực người lạnh giá
 Tượng Phật chôn thành bãi tha ma
 Chuông võ rồi nhưng còn tiếng phèng la
 Tiếng náo bạt của nhân dân vùng dậy
 Tiếng náo bạt của nhân dân chín mây
 Những lời đau giãng kín chân trời
 Giông tố nổi lên vô tận vô hồi
 Đoàn người gồng gánh, trở về quê hương cũ
 Những trận đánh tràn qua như cơn lũ
 Sóng chồm lên cơn giận dữ của nhân dân
 PônPôt xua quân cố chiếm lại Udôn
 Kinh đô cũ nổi Oran rìeng rậm
 Đất Thái Lan sẽ là nơi dựa dẫm
 Lũ con buôn thuốc phiện tẩm máu người

Các Ngài Đại Sứ (Thu Bồn)

Không kịp mang theo quốc huy
 Các ngài đại sứ
 Trên xe bò nhón nháo kéo nhau đi
 Tiếng súng nổ từ Neak Lương vọng tới
 Các ngan ông và các ngài bà

Cùng các tiểu thư
Dùng cán dù vút thật lực vào mông
Những con bò chậm chạp
Bằng giá nào cũng phải đi nhanh
Khỏi những tầm đại pháo
PônPôt Iêng Xary nhốn nháo
– Chúng tôi xin lỗi các ngài
Biên giới sắp đến rồi
Còn mười cây số nữa
Qua đất Thái chúng tôi sẽ tiếp các ngài
Theo nghi lễ ngoại giao
– Thừa các quan thầy Mỹ
Thừa các quan thầy Tàu
Và các quan thầy lẳng nhắng... hãy đi mau
Chậm một chút chúng ta trở thành tù binh Việt Cộng
Rào rào rào... hàng Trăm con roi quất
Mông những con bò vô tội bị đòn oan
Những con bò lông lên
Cát bụi mù tung
Bụi xúe này vừa đỏ vừa hung
Cứ quấn quít chân mày các ngài đại sứ
Thừa thủ tướng chúng tôi mệt lử
Có chỗ nào cho chúng tôi tạm nghỉ chân
Mới hai ngày chúng tôi sút hần tám cân
Còn xe cộ các ngài thì tồi quá
Xương sống tôi giờ muốn gãy làm đôi
Hãy kiếm cho tôi chiếc đệm tôi ngồi
Ôi khó quá! các ngài nói toàn chuyện khó
Cuộc viễn du này chắc các ngài đã rõ
Còn đệm đây xin các ngài hãy ngồi lên
Lưng tôi béo còn êm hơn tấm đệm

PônPôt nói rồi quát to ra lệnh
Cho cả đám tùy tùng răm rắp làm theo

Xêrica (Thu Bồn)

Là ai vậy?
Nhân dân đều thấy
Qua màn lệ của người đỏ chói máu tươi
Khi ta đương khóc, chúng nó cười
Nhưng con đười ươi nhăn nhó
Nắm vào cổ tay ta đó
XêRiKa ?
Những tên cai đầu dài máu
Những nhà thầu sọ xương
Hàng hoá chui về từ đất Thái Lan
Bàn tay người đếm sao cho xuế
Những tờ đôla đây những máu me
Tờ nọ dính tờ kia
Máu trào lên từ cửa sổ áp phe
Từ cửa sổ các nhà băng
XêRiKa! những tên trùm buôn thuốc phiện
Có xe tăng
Hoàng Cung đó thuở vàng son
Còn thò trăm đuôi rắn huơ chọc trời...
Nay thần rắn đã nằm im
Tônglêxấp cựa mình
Vươn trăm cánh tay dài về phía biển
XêRiKa! những tên cai đầu dài nguy hiểm
Bàn tay chúng thò qua phương Bắc
Thò qua phương Tây
Hai bàn tay bần thủ ăn mày

Thít cổ nhân dân trào ụa máu
 Chúng xé rách những gì quý báu
 Về tấm lòng của hai dân tộc Việt -Campuchia
 Đã oằn lưng trên bán đảo, nặng nề
 Gánh tất cả triệu tấn bom của các loài quân giặc
 Bán đảo này đã lau nước mắt
 Những chiếc hôn dài làm bọn chúng tức điên
 XêRiKa! dân tộc rửa nguyên
 Ngày máu đổ các người lẫn trốn
 Rượu cú tràn trên những chiếc ly
 Dầu chúi vào những chiếc xà rồng ngập ngựa, biết gì
 Ngày máu đổ Campuchia đứng dậy
 Các người định bới các nghĩa trang
 Ăn hài cốt nhân dân cho béo ngậy
 Như loài kên kên ăn xác vồ khuya
 XêRiKa! đừng động đến những người chết
 Máu đầm đìa
 Và chó động đến những người còn sống
 Nghìn giọt lệ nhân dân dưới bầu trời cao rộng
 Đương chuyển trên những cánh tay
 Vực dậy những cánh đồng
 Mặt trời mọc trên lúa vàng bát ngát
 Lời hào hùng của ngọn lúa sau mưa

Đòn Xe Bò Từ Cátđamôn Trở Về (Thu Bồn)

Ngơ ngác... ngơ ngác...
 Những con bò rừng sợ tiếng rú ô tô
 Kéo luôn cổ xe bò xuống vực
 Người gãy xương
 Xe gãy trục

Hai con bò chạy trở về rìeng
 Nhưng rồi, những cỗ xe vẫn nườm nượp kéo nhau đi
 Bụi bặm nắng nôi đường số Năm
 Bụi bặm nắng nôi đường số Sáu
 Nước biển Hồ đục ngầu
 Trời lặng gió
 Poipết, Xixôphôn
 Uđôn, Phnôm Pênh...
 Những con đường bụi đỏ
 Những cỗ xe bò lọc cọc
 Bánh lún sâu vào bụi đường
 Vào lửa mặt trời
 Những con bò cổ đeo dây nhạc
 Hai bên tai bò đeo hai cái màng che mắt
 Bò hãy nhìn về phía trước
 Đừng tơ tưởng đến cỏ non
 Làm chậm chạp cuộc hành hương
 Người đánh xe bò đã ngủ trên đống cỏ khô
 Đối diện với mặt trời
 Thỉnh thoảng người đánh xe bò ngồi dậy
 Phất một roi vào đít con bò
 Cỗ xe chồm lên
 Con bò vẫn đi đúng hướng
 Nhưng người chủ muốn tỏ cho con bò biết rằng
 Ta vẫn thức và hãy coi chừng
 Lọc cọc, leng reng...
 Lọc cọc, leng reng...
 Con đường bụi mù dăng dặc
 Giữa hai đầu bò là càn xe cao vút
 Đuôi con rắn thần Naja nhem nhuốc
 Trang trí bằng những túm lông bò

Những chùm tóc rối
 Con bò luôn thấy mình có tội
 Tiếng rống đến trọn đời còn mang chiếc ách cong
 Trên xe chẳng có mui trần
 Vài mảnh nilông vài bạt
 Phòng những cơn mưa đột ngột
 Vài xoong chậu nôi đồng để hứng nước mưa
 Vài ống bương tre đựng muối
 Dăm ba chiếc giỏ đan bằng lá thốt nốt
 Đựng những vỉ cá sém đen
 Những đứa trẻ con da cháy như đồng hun
 Đầu quấn chiếc khăn rằn lấp ló
 Đôi mắt non hau háu
 Nhìn trời cao kiếm tìm
 Người lấy thốt nốt từ trên cây xuống
 Mang những ống thốt nốt tươi như sữa loãng
 Cổ họng những đứa trẻ con nở giãn
 Đôi mắt chúng mở tròn
 Người khổng lồ quấn xà rồng
 Đã đem những bình sữa vắt
 Từ ngực bầu trời xuống cho các con
 Hãy uống đi cơn khát trẻ thơ
 Cây thốt nốt không bao giờ cạn nước
 Dù mặt đất này không còn một giọt nước cho chim
 Chim bay đến biển Hồ chim bay đến Mekong
 Quê hương của chim là những dòng sông
 Có những bóng cây xanh mát
 Dòng sông của các em là rừng thốt nốt
 Tuôn chảy dưới bầu trời
 Chưa bao giờ người Campuchia uống thốt nốt
 Ngon đến thế

Trẻ con uống nước nhoè ra
 Mặt nhem nhuốc bụi đường
 Người đánh xe uống ừng ực
 Nước chảy xuống râu từng giọt từng giọt trắng
 Người goá phụ uống nước
 Tràn xuống bầu vú lép khô
 Cô tưởng nhớ những ngày con gái
 Và mặt bỗng đỏ bừng
 Bùn người đánh xe bò – bạn đường trong cuộc
 Hành hương về đất tổ
 Bỗng nhiên cô ngẩng mặt nhìn trời
 Tìm kiếm một cánh chim
 Một con chim có lẽ là loài sáo
 Vì chúng có còn đây: phân chim vãi đầy bên miệng ống
 Một con chim đến uống nước thốt nốt sáng nay
 Na sáo sậu Campuchia bài ca con sáo
 Hãy hát đi
 Người đánh xe bò lăn ra ngủ
 Đôi chân anh gác lên càng xe
 Đôi bàn chân nứt nẻ như vỏ cây thốt nốt bên đường
 Tiếng ngáy anh nổi lên như cơn sấm báo mưa
 Người goá phụ kéo tấm xà rồng
 Đắp lên khuôn mặt của anh
 Cô không muốn nắng trời đến cướp hết
 Những mảnh nâu còn lại
 Trên gò má cao, vàng trán rộng
 – Mảnh nâu tự do cuối cùng
 Của Campuchia còn sót lại của đời cô!
 Vườn xoài mát bên đường nơi dừng chân của khách
 Người xuống xe
 Bò được tháo còng

Những đứa trẻ con bắt đầu chạy giỡn
 Những người bán thốt nốt
 Gánh những ống bương chạy đến
 Làm thành những hàng rào dịu ngọt
 Lời mời rao êm ả hơn ru
 Năm ống một ly vàng, năm ống một ly vàng
 Thốt nốt còn tươi
 Hãy uống đi nỗi khát
 Những đứa trẻ con cổ rât
 Kêu gào mẹ đổi nước cho con
 “Mẹ đổi nước cho con!”
 Vàng mẹ không còn
 Chiếc quần bò của cha còn để lại
 Một cái quần có hai con ngựa xé tấm da bò
 Mẹ đổi hai ống nước
 Uống đi con!
 Những đứa trẻ uống căng đầy bụng
 Cái khát chạy lên mồm
 Chúng mang nước đến cho người mẹ
 Nhưng người mẹ lắc đầu ngậm làn môi khô rât
 Cả cánh đồng nứt nẻ phía bên kia
 Ôi những cánh đồng khô đến tận lòng ta
 Con sông chảy về đâu ?
 Nước mắt chảy về đâu?
 Những con bò nhai cỏ khô đang khát
 Tiếng bò ưm nghe nhức cả vườn xoài
 Những chiếc nồi mở vung
 Những bao gạo trút ra
 Bên cạnh vũng trâu đầm
 Bên cạnh vũng bò lăn
 Hỡi những con nòng nọc

Dao không đứt đuôi nháy phất lên bờ
 Hỡi những con ếch nhái
 Đồng ruộng ngoài kia sao không nháy lên đi
 Hỡi những rong rêu không tìm đến dòng sông!
 Có một vũng trâu đầm mà biết bao cuộc sống ?
 Hỡi Uđôn núi cao rìeng rậm
 Hỡi Oran 76 ngọn xác xơ
 Giờ này núi khát của người còn lớn cao vời vọi
 Hơn nỗi khát thường của một cuộc hành hương

Chúng Tôi Là Ai Đây (Thu Bồn)

Trên những chiếc xe bò này, anh chị là ai?
 Lịch sử sẽ còn dài
 Để nhớ lại những trang máu đẫm
 Đường còn xa và bụi bặm
 Bụi làm mờ gương mặt chúng tôi
 Người như ông cụ kia mệt nhọc đương ngồi
 Là bác sĩ Tydao
 Hai mươi tám tuổi mà nếp nhăn nhiều quá
 Còn cô gái kia dưới chiếc khăn bà goá
 Là cháu con của ápxara
 Là vũ nữ của hoàng gia
 Dẫu suốt dặm đường em không nói
 Nhưng chúng tôi nhận ra em sau làn khói
 Bữa cơm chiều bếp lửa nhận ra em
 Dưới vườn xoài đêm tối thật mông mênh
 Qua kẽ lá những vì sao xa thật
 Họ là ai nữa vậy?
 Những tiến sĩ, những sinh viên
 Những giáo sư, và những luật sư

Trên xe có cả người điếc kẻ mù
 Nhưng họ đều nghe thấy
 Họ đều có ruộng vườn cây cấy
 Nước mắt tuổi già đánh đôi một dòng sông
 Tuổi thơ đây tiếng khóc
 Chúng tôi đã gặp nhau trong trại tập trung
 Bên những hầm xương trắng
 Chúng tôi đã nhận ra nhau
 Xương còi cọc những đứa con khôn khổ
 Xương oằn oẻ của những kẻ lao công
 Xương thẳng tắp ống chân vũ nữ
 Xương cong queo của những trẻ chăn bò
 Đêm lân tinh ngùn ngụt bốc hơi
 Trận mưa xuống biến thành trăm ngọn đuốc
 Lửa ma trời chập choá khắp cánh đồng
 Đó là lúc những bộ xương vùng dậy
 Mọc cánh những linh hồn
 Chúng tôi là những người như thế đấy
 Những người con của đất Chùa Vàng
 Anh sinh từ đồng ruộng Bátđomboong
 Chị kéo lưới bên Tônglê Xấp
 Anh ở pờâyveng
 Thương dân tộc mình một thuở truân chuyên
 Mỗi chúng tôi trở thành mảnh vụn
 Thành những viên đá tro tủa mủn
 Nằm rải rác khắp các khu rừng sông suối hồ ao
 Thân chúng tôi ai biết đâu nào?
 Đây là mảnh ngực ápxara khi người đương múa
 Đây là vương miện của nàng công chúa
 Bị nhốt ở khu rừng Pantixorây
 Kia là nửa làm môi Bayon

Cười mặt trời không mọc hướng tây
 Đây là chiếc vành tai vua Hủi
 Còn kia bành voi đương chở củi
 Nào con chim thần đương mổ vào trăng
 Chúng tôi đã qua những ngày dữ dội khó khăn
 Bản trường ca Riêmkê mỗi nơi còn mỗi chữ
 Bản trường ca bất tử
 Có bao giờ bạn đọc hết lời chẳng?
 Có bao giờ bạn uống hết vầng trăng
 Trên Kôkông và môi em dịu ngọt
 Bao giờ bạn cầm chai rượu rót
 Mừng Tổ quốc ta trên chiếc cốc tuôn tràn
 Bao giờ nắm ngọn tháp vàng
 Mọc nguyên vẹn trên một nền lụa đỏ?

Riêmkê (Thu Bồn)

Bản trường ca vĩ đại của dân tộc Campuchia dài hàng vạn câu viết trên những tàu thốt
 nốt bây giờ chưa tìm đủ, ai là người nhặt được hãy trả về cho nguyên vẹn bản trường
 ca...

Tôi tìm lại bản Riêmkê
 Hồn tôi lững thững Đi về Angkor
 Phải qua đến mấy chuyến đò
 Ngó nghê chỉ thấy cánh cò trắng bay
 Đâu nào Pantixorây
 Khóc mòn khe đá, khóc cây hoá đồi
 Những người con gái đâu rồi
 Chỉ còn lại đây mồ côi tháng ngày
 Phải chăng đức phật nghìn tay
 Ném tung dòng chữ vãi bay khắp trời
 Nhân gian đọc hết bao lời

Nhưng nào đâu thấy cuộc đời Riêmkê
 Tôi về lại những miền quê
 Xe trâu dừng đỉnh kéo lê bụi đường
 Riêmkê có mấy trăm chương
 Mấy nghìn thi tứ vất vương rụng rời
 Hỡi người thay chủ đổi ngôi
 Riêmkê khéo đã làm mỗi lửa thiêu
 Con người khổ lắm vì yêu
 Nên Riêmkê phải chịu nhiều vạ lây
 Em về hỏi cánh chim bay
 Hỏi trang thốt nốt còn vay nợ đời
 Tôi còn nợ lắm người ơi!
 Nghìn trang thơ đó đánh rơi phương nào?
 Hỡi người tạc tượng lên cao
 Xây cho tiếng hát ngời sao kề gần
 Cũng như em có một lần
 Cầm tàu thốt nốt đọc vầng trăng trong
 Vầng thơ như chiếc liềm cong
 Gặm sao cho hết nỗi lòng người xưa
 Giã từ Xiêmriệp sắp mưa
 Về Phnôm Pênh nắng đã thừa thốt vàng
 Lòng tôi gửi Bátđomboong
 Tôi về kéo lại muôn màng chuyển bay

Nói Về Đất (Thu Bồn)

Xin đừng quên, xin đừng quên
 Vui trong tro, đất cũng đen như người
 Làn môi để giấu nụ cười
 Trong tim anh giấu một người anh yêu
 Sống gần mặt đất bao nhiêu

Mới hay đất cũng lắm nhiều đắng cay
 Chân anh đạp những vòng quay
 Đất đai anh nặn trong tay thật tròn
 Những nôi to, những nôi con
 Đất mềm dẻo tưởng chẳng còn đất đâu
 Bom đào đất tận đáy sâu
 Đất đây vẫn giống đất nâu quê nhà
 Đất nghiêng thành chiếc vại cà
 Đất xoay thành chiếc ấm trà xinh xinh
 Đất ơi! đất ở với mình
 Đất mềm dẻo, đất hết tình đất đai
 Bàn chân rồi sẽ rộng dài
 Đất ơi! giờ chịu khó mài ánh trăng
 Dưới tay người lính đất lành
 Mồ hôi từng giọt, giọt căng rõ dài
 Người về biên giới còn ai ?
 Người lên chốt Kamêlai muối nhiều
 Tai ương còn lại lắm điều
 Những tay bầu bí dắt dìu nhau lên
 Mình còn phiên gác cuối đêm
 Đợi mai rồi sẽ lấy thêm đất về
 Chiến hào đất ấy là quê
 Từng ôm ấp lại chở che con người
 Mế già nhai miếng trâu tươi
 Nôi đây mế hường tiếng cười đâu tiên
 Con nung bằng ngọn lửa nung
 Nhen lên từ thuở bụng biên mế ơi!
 Ba lô mang trọn cuộc đời
 Lời cha dặn với những lời quê hương
 Con đi đến cuối chiến trường
 Ngực con với đất vẫn thường quen nhau

Trái tim đập với đất sâu
 Nên nghe rõ đất nói câu về người
 Nắng rồi đem áo em phơi
 Bao năm áo chẳng có nơi đi về
 Mặc đi em đến hội hè
 Gõ gang giờ đã kết bè về xuôi
 Bếp xưa than lửa ngùi ngùi
 Đỏ lên đi ngọn lửa còi mở vung
 Hạt cơm rồi sẽ theo cùng
 Dẻo thơm nuôi những anh hùng trong nôi
 Ôi ngàn giọt nước xa xôi
 Từ trên cao nhớ làn môi con người
 Xin cho hạt gạo nở cười
 Để cho ngọn lửa cháy lười ngủ ngon
 Đất sao như thuở hồng hoang
 Mùi cơm thơm cứ ngõ ngang bay lên...

Ở Đây Chốt Kamêlai (Thu Bồn)

Mỗi đêm súng nổ đến hai ba lần
 Biển xa nhưng núi về gần
 Cá tôm ít, lại có vầng trăng trong
 Thương nhau mấy dép cũng mòn
 Nhớ nhau lấy núi biên phòng mà đo
 Ở đây muôi gáy vo vo
 Ở đây thiếu nước môi lo phần đầu
 Suôi thì cạn, mắt thì sâu
 Trời cho một trận mưa ngâu lính cười
 Ở đây nhận được phong thư
 Quà chung chó chẳng riêng tư anh nào
 Ở đây về điều thuốc láo

Chuyển mồm nhau rít cồn cào ruột gan
 Ở đây tôi chẳng mắc màn
 Dưới hăm chột để sẵn sàng xông lên
 Ở đây chỉ thức về đêm
 Quen từng mặt những sao trên lưng trời
 Ở đây ít nói bằng lời
 Miếng cơm cũng quá một đời thương nhau
 Ở đây áo cũng hoá nâu
 Nhuộm màu đất đỏ càng lâu càng bền
 Ở đây chẳng có ai quên
 Ngày thì rất ngắn mà đêm rất dài
 Ở đây sớm thấy ngày mai
 Ở đây sớm tôi hai vai gánh nhiều
 Ở đây lắm núi nhiều đèo
 Cái giàu sốt rét, cái nghèo ký ninh
 Ở đây mình lại gặp mình
 Ở đây nhớ lắm mái đình cây đa
 Ở đây tăng vông là nhà
 Kamêlai đó, nhà ga bốn bề
 Tôi nằm nhớ một vùng quê
 Những người lính chột đi về dưới trăng...

Ô Quỷ (Thu Bồn)

Câu chuyện đau lòng nhưng tôi phải viết
 Đội trình sát đến một mái lều
 Che bằng lá tua rua dột nát
 Bên trong một tên lính PônPốt lộ lem
 Đương đảo thịt trong một cái xoong méo mó
 Tên lính vừa nhăn nhó
 Hấn nhè ra một đôt ngón tay...

Nhìn thấy Trung, hấn bật đứng ngay
 Nhưng mũi súng đã kề bên tai y buốt lạnh
 Ôi! có thể nào?... có thể nào?
 Những chậu thau và những con dao
 Nhảy nhựa máu xếp nhau lỏng chổng
 Có phải đây là hang động
 Của một loài quỷ sử thuở hồng hoang?

Chính nơi đây ngay giữa trần gian
 Nơi đức Phật nghìn tay cứu thế
 76 ngọn Oran ơi! người có thể
 Sụp xuống ngay vì lòng căm giận của ta
 Phật ngàn năm ngồi đó vẫn không già
 Con người nhìn cảnh này một đêm,
 Tóc con người bạc trắng
 Miệng con người nuốt miếng cơm sẽ đắng
 Sẽ nhè ra từ cổ họng một ngón tay...

Nghìn tiếng nổ vang lên từ nghìn ngón tay
 Bầu trời nằm nghiêng trên những lưỡi lê bay
 Quân tình nguyện ào ào nhả đạn
 Giết! giết sạch tổ quỷ cuối cùng
 Cho ngọn núi sạch lâu mây
 Cho lính thiêng nơi đức Phật chấp bàn tay
 Mười ngón nhỏ vân vi niềm hạnh phúc
 Cho thơ tôi sẽ ngàn lần thoát tục
 Trang giấy dưới đèn khuya
 Không hiện... một ngón tay...
 Cho tim ta không tủi hổ đắng cay
 Mà rực rỡ đoá sen thuần khiết
 Bông sen qua một thời quyết liệt
 Đòi lại hương thơm từ những đáy hồ!

XôRiLa ơi! đừng hỏi tại sao!
 Anh không nuốt được miếng cơm nào?
 Xin đừng hỏi, trời ơi đừng hỏi nữa!
 Cho tôi xin ngọn lửa
 Rút ra từ vụn trái tim
 Tôi đốt sạch dãy núi này, 76 ngọn Oran
 Người hỏi đây là hoả thiêu
 Chứ không phải là cơn hoả hoạn
 Thế giới đến đây xem ngọn lửa cháy bùng
 Anh em tôi ngã xuống tận cùng
 Sờ trên ngực vụn nguyên không lỗ đạn
 Mặt trời ơi! hãy đến đây chiếu sáng
 Soi rọi những ao hồ sông suối cạn khô
 Truy kích năm ngày chỉ nuốt lương khô
 Cắn ngón tay mình đứt ta nuốt máu
 Máu chứ không phải là nước lã đâu
 Máu vào người máu lại bùng sôi
 Đồng đội hỏi! nếu nhận đây là quả táo
 Vì trái tim tôi nói thật nơi này
 Mời bạn hãy uống cho
 Tất cả ngọt lành trong tiếng hót líu lo
 Đàn chim gọi cả rừng mưa trút nước
 Rồi sẽ có Oran một mùa mưa ướt
 Bù cho ngày bạn sống hanh heo
 Trời sẽ trong và ngọn cỏ sẽ reo
 Bếp lửa than hồng cời chuyện cũ
 Một mùa mưa trôi qua cơn lũ
 Băng qua nắm mồ của bạn vội vàng chi
 Con khát bạn tôi chôn dưới núi lẫm lì
 Tôi chôn dưới trái núi này cơn khát
 Đó là hoả diệm sơn tôi tìm trong mất mát

Khi hồn thơ tôi nhập nhòa lúc mù sương...
 Câu chuyện này tôi kể có đau thương
 Nhưng bạn hơi hầy vì tôi chút ít
 Trên đầu bạn khăn tang còn chút
 Cũng tha cho tôi nỗi xúc động nao lòng
 Rồi con sông lại chảy thông dong
 Với tiếng hát dưới một vòm ráng đỏ.

Đêm Biển Hồ (Thu Bồn)

Phía Uđôn một vầng trăng lửa đã nhô lên
 Giữa khoang thuyền chúng tôi chúng tôi đều khóc
 Bên Lưu Đăng Trung, người chỉ huy trình sát
 Anh đã đưa sáu ngàn dân về lại biển Hồ
 Con thuyền tròn trành sau mỗi lần sóng giật
 Đàn cá bay lên trăng vỡ rào rào
 Ba cô gái Campuchia ngồi tựa vào nhau
 Bư khóm tượng của ba người mẹ
 Biển hầy thức cùng ta, biển nhé!
 Mùa mưa sắp đến rồi lòng biển sẽ dâng lên
 Biển sẽ đến những vùng đất goá
 Nói với khô cằn lời bà mẹ mất con
 Lời của biển chim bồ nông đo bằng cánh
 Ta đo bằng lòng mẹ của ta
 Biển ghi mãi những khuôn mặt này lên mặt biển
 Đêm xóm chài còn thức những ai?
 Đây là lúc con người tự sự
 Đành bắt bẻ tôi vài câu nói sai vắn
 Vài lời nói bâng quơ lạc điệu
 Chính là khi lòng tôi lắng dịu
 Những tôm tép đặc ngẫu trên mặt biển đã mất đi

Con cá linh cắt mặt biển màu chì
 Nước triều dâng đưa bạn nhích thêm về phía
 Những vì tính tú
 Chim bồ nông không còn cầm đôi giò lam lũ
 Xuống những bãi lầy
 Long óng mượt chờ cơn mưa tắm gội
 Chúng kết bầy làm thức giấc trời xanh
 Đó là lúc biển Hồ cất cánh
 Dem lòng mình thuần khiết đất đai
 Lưu Đăng Trung ơi! những người đi
 Hôm ấy còn ai?
 Bạn hãy kể cho biển trời nghe với
 Vầng trăng đã soi lên biên giới
 Gió se se mát rượi
 Thổi qua mặt những cánh đồng
 Thổi qua mặt dòng sông
 Thổi qua mặt biển
 Thổi đến mặt người
 Những khuôn mặt đây mồ hôi và bụi
 Những khuôn mặt thường nhòa vào bóng tối
 Gọi bình minh lên bằng những kíp nụ xoe
 Những khuôn mặt ấy bây giờ đi đâu?
 Ánh sáng đã kết thành sông trên vũ trụ
 Những tin yêu đã thốt lời nhấn nhủ
 Bạn nói ngàn lần trước cở nghĩa trang
 Bhững lời thơ dù có thiếp chữ vàng
 Đâu thấm thía bằng lời của máu
 Đâu sáng chói bằng lời quý báu
 Nà bạn kể tôi nghe dưới ánh trăng này
 Chúng tôi đi năm này
 Tìm đến kiệt rừng sâu khe đá

Sào huyết quân thù tan rã
 Nhưng cơn mưa còn nấp mặt ở trên kia
 Chúng tôi liếm những giọt sương khuya
 Trên mặt những loài cây cỏ
 Chúng tôi nhai từng ngọn gió
 Vô hình mang hơi hám dòng sông
 Chúng tôi dốc bình toong
 Uống khô khốc giấc mơ người lính

1. Kíp nổ

Ở Ổđamiênchây

Ở Oran

Bảy mươi sáu ngọn núi nơi nào cũng khát
 Ở... có một lần được nghe em hát
 Một lần cuối cùng thôi
 Đưa anh đến quê nhà
 Nơi trước cửa dòng sông đi qua
 Trong đến thế, mát lành đến thế?
 Hỡi con sông rì rầm trẻ trung như thế hệ
 Nói điều gì con khát nhận ra ngay!
 Con sông thì ở xa
 Mẹ ở thì xa
 Đồng đội làm con sông, làm mẹ
 Làm con sông thì quá trẻ
 Làm mẹ thì chẳng biết ru
 Con khát vốn ít lời
 Lại hay hờn dỗi
 Và mặc cảm tôi là người có tội
 Đứng trước cơn khát này
 Tôi khóc anh ơi!
 Hai mắt tôi đào lên tận chân trời
 Tìm hướng ngôi sao về miền sông nước

Trăm họng súng quân thù chúng tôi đã vượt
 Nhưng cơn khát này chỉ có dòng sông!
 Ở... em có hát cho tôi nghe một lần
 Ở Xixôphôn
 Xiêmriệp
 Quần áo chúng tôi rách trụi trần da thịt
 Chúng tôi nấp vào những lùm cây
 Nghe tiếng hát của em
 Những lùm cây rồi rít vẫy người quen
 Tiếng hát đi qua lùm cây còn run rẩy
 Em biết không những màu lá ấy
 Tôi mang theo trọn đời trong quân phục của tôi...
 Trung lặng im, mím chặt làn môi
 Hai chân mày nhúu lại
 Anh bứt tung áo vải
 Chiếc áo màu nâu đương mặc trong mình
 Anh ơi! Phiên ngã xuống
 Mới mười tám tuổi đầu
 Một quả mìn bay...
 Phiên ơi! em còn muốn nói gì?
 Cứ nói anh hay?
 Em còn nhẩn nhủ gì?
 Em còn mắc nợ ai?
 Phiên lắc đầu
 Em chẳng mắc nợ ai
 Mười tám tuổi em có gì để trả
 Mười tám tuổi em cần gì mà vay?
 Đừng khóc nữa XôRiLa
 Ta vượt qua khỏi nơi này
 Tôi dắt XôRiLa và cõng Phiên xuống núi
 Theo lộ tiêu bằng máu của Phiên

Những binh đoàn xông lên như cơn lũ
 Ở Ấm
 Ở Lếch
 Ở Oran...
 Lộ tiêu của người lính chúng tôi
 Trong cuộc chiến tranh
 Bằng giọt máu, tượng đài không dựng nổi
 Mùa thu đến ì ào cơn gió thổi
 Mang bè trăm 76 ngọn Oran
 Đó là bài hát gọi về Tổ quốc xa xăm
 Mẹ hãy nhận giùm con
 Có đôi chỗ con sai nhịp điệu
 Nhưng bài hát này không thể thiếu mẹ ơi!
 XôRiLa! Sao lại nhìn tôi như vậy?
 Nhìn mắt em
 Anh biết em thương anh nhiều đấy!
 Cảm ơn em
 Cảm ơn nghìn lần Tổ quốc của em
 Cảm ơn Angkor Vát, Angkor Thơm
 Cảm ơn những người tạc kỳ quan này
 Không cần địa chỉ
 Cũng như anh làm người chiến sĩ
 Như lúa mọc trên đồng
 Tôi còn yêu mẹ tôi ngàn lần
 Và yêu những dòng sông
 Chảy mãi miết giữa những vùng châu thổ
 Bây giờ, Phiên ơi! hãy ngủ ngon
 Cánh đồng đang chín rộ
 Những lời nào Phiên chưa nói với đất đai!
 Những người đi hôm ấy là ai?
 Tôi đã gặp hay chưa hề gặp

Những chiến sĩ điệp trùng
 Đã qua đâu trăm ngọn núi Trường Sơn
 Bàn chân ấy chưa một lần
 Hơ bên bếp lửa nhà em!
 Chưa được khêu những cây gai
 Còn buốt trong da thịt
 Và lời thơ ngọt ngào tôi chưa kịp viết về anh...
 Anh ở nơi nào sau cuộc chiến tranh?
 Làn khói thuốc như đám mây xé sở
 Các anh mang theo rải dọc chiến hào
 Phảng phất tuổi hai mươi
 Soi mặt mình trên Mekong buổi sớm
 Thấp thỏm một tình yêu rộng lớn
 Chưa dám nói một lần: yêu em
 Chừ có ai về miền Đông
 Nghe tiếng hát của người con gái ấy
 Nhớ nghe giùm tiếng hát thuở mình yêu
 Ngọn lửa cứ bập bùng cháy mãi
 Hăng gô canh sôi sục dưới trời chiều
 Bát canh lính chan đầy mây ngũ sắc
 Cứ tràn trề sức vóc tuổi đang yêu!
 Hồi người mẹ từng nhai miếng trầu trong cổ tích
 Hồi những em từ trái thị bước ra
 Cuộc hồi sinh của người và của đất
 Của đá và lửa
 Của gỗ và sắt
 Hồi người đội nước từ dòng lệ Mekong
 Những chiếc vò tròn và sâu thẳm
 Hồi Oan người che giấu những vực sâu
 Bằng những chiều cao
 Hồi Angkor cánh bướm nhân loại thuở hoang sơ

Chiến thuyền đá nằm im trên ốc đảo
 Tônglê Xấp! ta yêu người với những ngón tay xoè
 Những ngọn nước hết mình hăm hở
 XôRiLa! mắt em sâu như những
 Cánh rừng Tổ quốc của em
 Đất đai này như có lời nguyện
 Khi em ngồi bên tôi
 Ngoài kia bóng tôi tan dần
 Bên biển Hồ ngôi sao lên xanh biếc...

Vĩ Thanh Buồn (Thu Bồn)

Mai ngày về đến Cửu Long
 chảy hoài rồi nước cũng trong như người...
 Những điều em hiểu về anh còn giấu kín dưới đất đai và sâu thẳm Mekong.
 Đỉnh tháp khắc hoạ trời xanh đều ta suy nghĩ về các thế kỷ đã qua.
 cánh chim không để lại dưới làn mây cổ tích riêng em còn bay mãi trong đôi cánh
 ápxara
 – những hoạ tiết trên vách Angkor không tạc vào đá mà tạc vào thời gian.
 Chúng ta không thể đứng lại hoài bên dòng sông ngàn năm cứ chảy.
 Những cơn bão áp thấp nhiệt đới phân đều lên bình nguyên và châu thổ của em
 không có tiếng vang
 nhưng cơn bão máu trên mặt đất bằng phẳng của em dựng lên những vánh núi
 đầu lâu.
 Anh ôm em vào lòng
 – vết thương quá nặng
 – anh vừa qua ba cuộc chiến tranh
 – máu cũng đủ chảy thêm dòng Mekong nữa.
 Bây giờ cuộc chiến đã lùi
 – điệu Xarian bập bùng giấc mơ của đất. anh về để lại một cánh tay trong trận cuối
 cùng

– máu chảy thẳng một đường dây dọi xuống mảnh vườn em chỗ ấy có hồ sen...
 Sợ dây dọi đo bức tường bạn hữu không nghiêng chao dù gió giật tự phương nào!
 Em hãy gặt những lọn lúa vàng hai tay vững chắc để cánh tay anh từ đất lại hồi
 sinh.

Hãy giữ nhé vòng tay thân ái gửi Mekong ôm mãi tận bùng biển
 Những buồn tủi ghen ngào của đất cũng trong veo như đưa tiễn chiều nay.

Angkor 1989

Lưu ý: Đây là 20 bài thơ mà tác giả nói về trận chiến ở Campuchia, tuy có lòng yêu nước
 nhưng tác giả ở bên kia chiến tuyến, có tư tưởng lệch lạc

